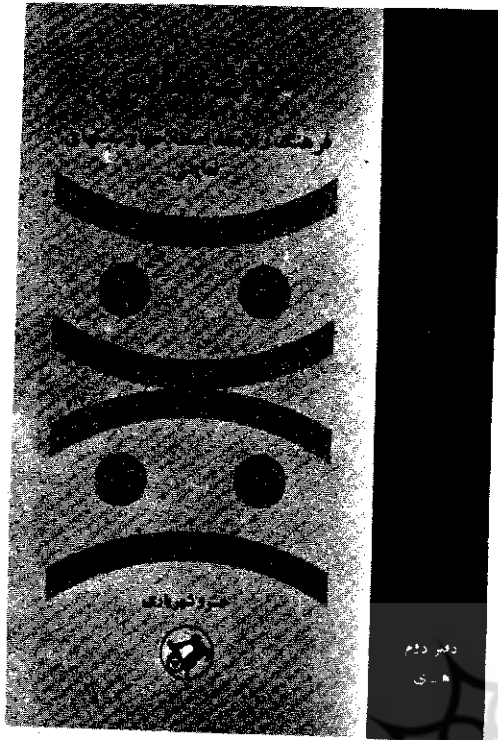

نقد کتاب

نقد و معرفی کتابهای تازه هنری

★ کتاب نمایش [فرهنگ واژه‌ها، اصطلاحها و سبکهای نمایشی]

دفتر اول: آ- و، دفتر دوم: ه- ی

★ به اهتمام: خسرو شهریاری

★ چاپ اول، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۵، ۲۲۶ +
[۳۸۰] ۶۰۶ صفحه، مصوّره، بهای دوره دوجلدی:
۹۰۰ ریال

خسرو شهریاری از دست اندرکاران هنر
نمایش است و پیش از این نمایشنامه‌هائی از او
را خوانده بودیم. بی‌گمان، نشر کتابهائی از این
دست، به ترویج و تنویر هنر تئاتریاری خواهد
رساند. درعین حال، کتاب، خالی از لغزش
نیست و ما نمونه‌هائی از این کاستی‌ها را
می‌آوریم:

دفتر دوم بخشی مستقل بنام «کتاب شناسی
نمایش» دارد که در واقع «گزیده کتابشناسی»

است و در آن حتی نام فیلمنامه هم درج شده
است. در کتابشناسی آثار یوجین اونیل نام
نمایشنامه «روغن نهنگ» نیامده است. [ص
۴۹۳]

کتابشناسی برشت ناقص است. [ص
۵۰۱-۴۹۷]

«توت‌فرنگیهای وحشی» و «شش صحنه از
یک ازدواج» فیلمنامه‌اند نه نمایشنامه. [ص
۵۰۱]

فهرست نمایشنامه‌های بهرام بیضائی ناقص
است و در آن فهرست کامل نمایشنامه‌های
بیضائی مثل: فتحنامه کلات [۱۳۶۲/دماوند]،
خاطرات هنرپیشه نقش دوم [بهار ۱۳۶۲/
دماوند]، چهار صندوق [چاپ دوم/ پائیز ۱۳۵۸]
و مرگ یزدگرد [چاپ اول/ کتاب جمعه] نیامده

است؛ حال آنکه، نویسنده کتابهایی را که دستکم تا دی ماه ۱۳۶۲ منتشر شده اند، دیده است. مثلاً نویسنده از «باغ آلبالو» [چخوف/ تورانی ۱۳۶۲] نام برده است. بنابراین، باید عناوین و مشخصات کتابهای تازه تریضائی هم در کتابشناسی می‌آمدند [ص ۵۰۵]. کتابشناسی نمایشنامه‌های «سعید پورصمیمی» کامل نیست [ص ۵۰۷]. «بکت» اثر آنوی، ترجمه «نزهت شریعت زاده» است نه شریعت [ص ۴۸۸]. «سوگنامه برای تو» نوشته «ایرج جنتی عطائی» است و نه ابوالقاسم جنتی عطائی.

محمدحسن عباسپور تمیجانی است و نه تمیجانی.

در فهرست آثار چخوف، نام نمایشنامه «پلا تونوف دیوانه» [ترجمه ماندانا بنی‌اعتماد، ناشر: جاویدان] نیامده است.

در کتابشناسی «فردریک دورنمات» نام نمایشنامه «فیزیکدانها» [ترجمه: رضا کریم رضائی - ناشر: ابتکار] درج نشده است [ص ۵۲۰]. نمایشنامه «ققنوس» نوشته محمود دولت آبادی [نشر نو/ ۱۳۶۱] فهرست نشده است [ص ۵۲۱].

نام و مشخصات نمایشنامه «هملت با سالاد فصل» اکبر رادی نیامده است [ص ۵۲۲]. نمایشنامه «خانات» نوشته رضا صابری [امیرکبیر/ ۱۳۶۲] نیامده است [ص ۵۴۰].

«حسینعلی هروی» است و نه «حسینقلی هروی» [ص ۵۶۰].

نمایشنامه «چشم اندازی از پُل» اثر آرتور میلر [کتاب هفته] ذکر نشده است [ص ۵۶۳].

روشن نیست که «کتابشناسی نمایش»

است یا فهرست مقالات. مثلاً کاتالوگهای جشن هنر هم در این کتابشناسی درج شده اند. فهرست اعلام نیز ناقص است. برای نمونه نام «شریعت زاده»ها [اختر و نزهت] در این فهرست درج نگردیده است.

* باد هر جا بخواهد می‌وزد [اندیشه و فیلمهای روبر برسون]

* تألیف: بابک احمدی

* طرح و نقاشی روی جلد: آیدین آغداشلو

* چاپ اول، تهران، فاریاب، مهرماه ۱۳۶۴، ۳۲۰ صفحه، مصور.

کتاب، شرح و تفسیر آثار روبر برسون، سینماگر متفکر فرانسوی است. به جز پیشگفتار، کتاب شامل این فصل‌هاست: هنر سینماتوگراف [به سوی یک هنر مستقل، بازیگری انسان، گذشته سینماتوگراف]، سینماتوگراف و ادبیات [گریز از نمایش ادبی، برسون و دیدرو، برسون و برنانوس، برسون و داستایفسکی، برسون و تولستوی، یک داستان کهن و دو گزارش]، مناسبت میان تصاویر [دستها و روح، نور و رنگ، اشاره]، مناسبت میان تصویر و صدا [کلام، صدا و سکوت، موسیقی]، زمان و مکان، ایمان و تنهایی [ایمان، تقدیر، فراسوی نیک و بد، تنهایی انسان، تنهایی حیوان]، چند نمونه از فیلمنامه‌های برسون [پاره‌هایی از دکوپاژ خاطرات یک کشیش روستا، جیب بر و موشت]. فصول کتاب به دو دسته تقسیم شده‌اند: پنج فصل ویژه بیان اصول عقاید برسون در مورد سینماتوگراف و بررسی شکل و روش آثار او هستند. فصل ششم به تحلیل مایه‌های اصلی آثار برسون اختصاص یافته است. پاره‌ای از

باد هر جا بخواهد می وزد

اندیشه‌ها و فیلمهای روبر برسون

بابک احمدی

★ زندگی و آثار گوستاو کوربه

★ نوشته: ن.ج. کلارک

★ ترجمه: علی معصومی

★ چاپ اول: تهران، ۱۳۶۴، نگاه، ۲۹۰ صفحه،

مصور، رنگی. بها: ۶۵۰ ریال

کتاب، سیری است در زندگی و آثار «گوستاو کوربه» مبدع و واضع مکتب رئالیسم و خاصه واقع‌گرایی در قلمرو نقاشی. کتاب، شامل این عناوین است: در تاریخ اجتماعی هنر، افسانه کوربه، کوربه در سالهای نخستین، کوربه در پاریس [۴۹-۱۸۴۸]، کوربه در اوانان و بزانشون [۵۰-۱۸۴۹] کوربه در دیژون و پاریس [۵۱-۱۸۵۰]. مؤخره، ضمامت، تقویم مختصر رویدادها. ودست آخر، یادداشتها در پایان کتاب آمده است.

«پیشگفتار» مؤلف را برای تسمیم فایدهت می‌آوریم:

«من سینماشناس نیستم. جدا از دلبستگی به سینماتوگراف، آگاهی من از آن درحد یک غیرحرفه‌ای است. دانسته‌های من از پیشینه سینما اندک و از فن سینما به مراتب از آن هم کمتر است. موضوع اصلی مورد علاقه من، فلسفه است. امیدوارم این کتاب دستکم روشن کند که به چه مناسبت، نزدیکی میان هنر برسون و فلسفه وجود دارد و چرا ضرورت دارد که به هنر سینماتوگراف از زاویه‌ای دیگر [جدا از زاویه دید کسانی که کار آنها سینماست] نگریم.»

کتاب دارای فهرس: نامها، فیلم‌ها و کتابها است. در آخر نیز کتابنامه برسون درج گردیده است.